الأمم المتحدة – العراق
United Nations Iraq

وەزارەتی پلاندانان

بەیاننامەی رۆژنامەوانی هاوبەش: حکومەتی هەرێمی کوردستان – نەتەوە یەکگرتووەکان

هەرێمی کوردستانی عیراق دەبێتە پەناگە لە توندوتیژی عیراق

ئاوارەبوونی زیاتر لە دوو ملیۆن عیراقی لە سەرەتایی کانونی دووەمی ٢٠١٤ لە سەرانسەری عیراق

هەولێر، ١٠ کانونی یەکەم – حکومەتی هەرێمی کوردستانو رێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان بەردەوامن لە کۆشش کردن بۆ بەدواداچوونو چاودێریکردنی ئاوارەبوون لە سەرانسەری هەرێمی کوردستانی عیراق.

بەپێی وەزارەتی پلاندانانی حکومەتی هەرێمی کوردستانو رێکخراوی کۆچی نێودەوڵەتی (IOM)، ٤٧٪ لە کۆی زیاتر لە دوو ملیۆن ئاوارە لە عیراق ئێستا لە هەرێمی کوردستانن، یان ١٥٤,٨٢٩ خێزان، ئاوارەکانی تر دابەشبوونە بەسەر هەموو ناوچەکانی تری عیراق بەهۆی راکردنیان لە شەڕو پێکدانان لە پارێزگاکانی ئەنبارو نەینەواو دیالەو سەلاحەددین.

بەهۆی بەردەوامی راکردنی ئاوارەکان لەدەست توندوتیژی، تازەترین ئامار ئاماژە دەکات نزیکە ٩٤٦,٢٤٦ عیراقی (١٥٧,٧١١ خێزان) پەنایان بۆ هەرێمی کوردستان هێناوە هەر لە سەرەتای ئەم ساڵدا. ئەم زیادەیەش دەگاتە ٥٣,٥٢٦ تاك هەر لە ١ ی ئەیلولی ٢٠١٤.

لە سایەی پاراستنو هاوکاری حکومەتی هەرێمی کوردستان زۆرینەی ئەم ئاوارانە لە ئێستادا لە پارێزگای دهۆکن (٦٠٪) دواتر هەولێر و سلێمانی.

دکتۆر علی سندی، وەزیری پلاندانانی حکومەتی هەرێمی کوردستان رایگەیاند "بوونی ئاوارەکان لە هەرێمی کوردستان بارقورسی زۆری خستۆتە سەر خزمەتگوزاری کۆمەڵایەتی لە هەرێمو هەروەها سەر سەرچاوەی دارایی حکومەتی هەرێمی کوردستان کە خۆی کێشەی زۆری تێدایە لە ئەێستادا. بەپێی دەستووری عیراق بەرپرسیارێتی ئاوارەکان دەکەوێتە ئەستۆی حکومەتی عیراق".

تازەترین لێشاوی ئاوارەکان بۆ هەرێمی کوردستان دەچێتە پاڵ نزیکەی ٢٢٥,٠٠٠ پەنابەر کە لە شەڕی ناوخۆیی سوریا رایانکردووە کە نزیکەی چوار ساڵە بەردەوامە. زۆرینەی پەنابەرە سوریەکان لە عیراق کە دەگاتە نزیکەی ٩٠٪ پەنایان بردۆتە هەرێمی کوردستان. زیاتر لە ٢٠,٠٠٠ پەنابەر هەر لە ١٠ ی تشرینی یەکەمەوە گەیشتوون دوای کردنەوەی سنووری نێوان تورکیاو هەرێمی کوردستان. مەترسی زۆر لە ئارادایە بە هۆی ئەوەی تازەترین لێشاوی پەنابەرانی سوری هەموویان بەر هەڵمەتی کوتان نەکەوتوون بەمەش رەنگەی ڤایرۆسی ئیفلیجی

DRAFT

منداڵان لەگەڵ خۆیان بێنن بۆ ناو هەرێمی کوردستان. هەروەها پەنابەران بارقورسایی دروست دەکەن بۆ سەر ژێرخانی تەندروستی هەرێم کە کاریگەری زۆری لێکردووە.

خاتوو جاکلین بادکۆك، جێگری نوێنەری تایبەتی سکرتێری گشتی نەتەوە یەکگرتووەکانو رێکخەری نیشتەجێو رێکخەری کاروباری مرۆیی لە عیراق گووتی: "هەرێمی کوردستان بۆتە پەناگەی نزیکەی یەك ملیۆن کەس لە کۆی زیاتر لە دوو ملیۆن ئاوارەی عیراقی لە ماوەی نزیکەی ١٠ مانگ، ئەمەش بارقورسی زۆری خستۆتە سەر کۆمەڵگاو خزمەتگوزاریە کۆمەڵایەتیەکان لە هەرێم. هاوکاری حکومەتی هەرێمی کوردستان لەگەڵ نەتەوە یەکگرتووەکانو هاوبەشانی لە رێکخراوە ناحکومیەکان نایەتە نرخاندن لە کەمکردنەوەی سەختی ئەم قەیرانە مرۆییە کەم وێنەیە. هەزاران تۆن هاوکاری مرۆییو بڵاوکردنەوەی سەدان کارمەند لە بواری مرۆیی لە سەختترین هەلومەرجدا بەبێ پابەندبوونو هاوکاری دەسەڵات ئەنجام نەدەدرا".

وەرزی زستان گەیشتو ئەمەش تاقیکردنەوەیەکی راستەقینە دەبێت بۆ بەدەنگەوەهاتنی مرۆیی، لە کاتێکدا پێشبینی دەکرێت نزیکەی ٥٠٪ی ئاوارەکان پێویستیان بە شێوازێك لە شێوازەکانی هاوکاری پزیشکی هەیە لە ماوەی وەزی زستاندا.

ناوچە بەرزاییەکانی هەرێمی کوردستان نزمبوونەوەی پلەی گەرما تا ژێر سفری بەخۆوە دەبینێت لە وەرزی زستاندا. بۆیە ئاوارەکان لە سەرانسەری عیراق پەنا بۆ ژمارەیەك شوێن دەبەن بۆ حەوانەوە هەر لە بینایەی چۆڵو تەواونەکراو بۆ قوتابخانەو بینایە ئایینیەکان، کە ئەمەش رێژەی ٢٥٪ پێکدەهێنێت لە چارەسەری شوێنی حەوانەوە بۆ ئاوارەکان. ژمارەیەکی زۆر کەمپ دروستکراو قوتابخانەکانیش لە ئاوارەکان چۆڵکران. مانەوە لەگەڵ خێزانی میواندار باوترین جۆری چارەسەرە بە رێژەی ١٩٪، هەندێکیشیان شوێنی حەوانەوەیان بەکرێ گرتووە، بەڵام لەگەڵ تەواوبوونی پارەیان بەخێرایی، هیچ بژاردەیەکیان لەبەردەم نامێنی جگە لە پەنابردن بۆ شوێنی حەوانەی نەشیاو بۆ زستان.

حکومەتی عیراق ١٢ ملیۆن لیتر سووتەمەنی بۆ پارێزگاکانی هەولێرو دهۆكو سلێمانی تەرخانکردووە، بەڵام پێداویستیەکە زۆر لەمە زیاتر. لە سەرانسەری عیراق، ٦٠٠,٠٠٠ ئاوارە پێویستی بە شوێنە حەوانەوەو کەلوپەلی ناخۆراکی هەیە بۆ رووبەرووبونەوەی کەشو هەوای زستان.

دکتۆر علی سندی، وەزیری پلاندانانی حکومەتی هەرێمی کوردستان، لەم بارەیەوە ئاماژەی کرد: "حکومەتی هەرێمی کوردستانو نەتەوە یەکگرتووەکان هەڵستان بە دارشتنو جێبەجێکردنی پلانی بەهاناهاتنی دەستبەجێی تایبەت بە ئاوارەکان بەمەبەستی دابینکردنی پێداویستیە سەرەکیەکان بۆ ئاوارەکانی زۆرترین زیانیان پێگەیشتووە وەك شوێنی حەوانەوە، بەڵام زۆر کاری تر ماوە ئەنجام بدرێت. حکومەتی هەرێمی کوردستانو نەتەوە یەکگرتووەکان کاری زیاتر دەکەن بۆ دڵنیابوون لە دابینکردنی تەواوی پێداویستیەکان بۆ ئاوارەکانی هەرێم بۆ ئەوەی بتوانن بەرەنگاری وەرزی زستان ببنەوە. ئەمەش پێویستە بە زووترین کات جێبەجێبکرێت، بەڵام سەرچاوەی دارایی سنووردارە. رەنگە لە چەند مانگی داهاتوودا بارودۆخی ئاوارەکان بەرەو خراپی بچێت، بۆیە ئێمە پشت بە کۆمەڵگای نێودەوڵەتی دەبەستین بۆ بەخشینی زیاتر بەمبەستی بەهاناهاتنی ئاوارەکان".

خاتوو جاكلین بادكۆك، جێگری نوێنەری تایبەتی سكرتێری گشتی نەتەوە یەكگرتووەكانو رێكخەری نیشتەجێو رێكخەری كاروباری مرۆیی لە عیراق زیاتر گووتی: "لەوە ناچێت ئەم بارە مرۆییە ناكاویە بەم زووانە كۆتایی بێتو لە وەرزی زستاندا گرفتەكان رۆژ بە رۆژ قورستر دەبن. هاوبەشی نێوان حكومەتی هەرێمی كوردستانو كۆمەڵگای نێودەوڵەتی خاڵی وەچەرخانە بۆ چارەسەركردنی ئەم قەیرانە، بەڵام ئەمە تەنها بەس نیە. لە ئێستادا بودجەیەكی زۆر پێویستە كە رێگردەبێت لەبەردەم تەشەنەسندنی ئەم قەیرانە بۆ كارەساتێكی مرۆیی".

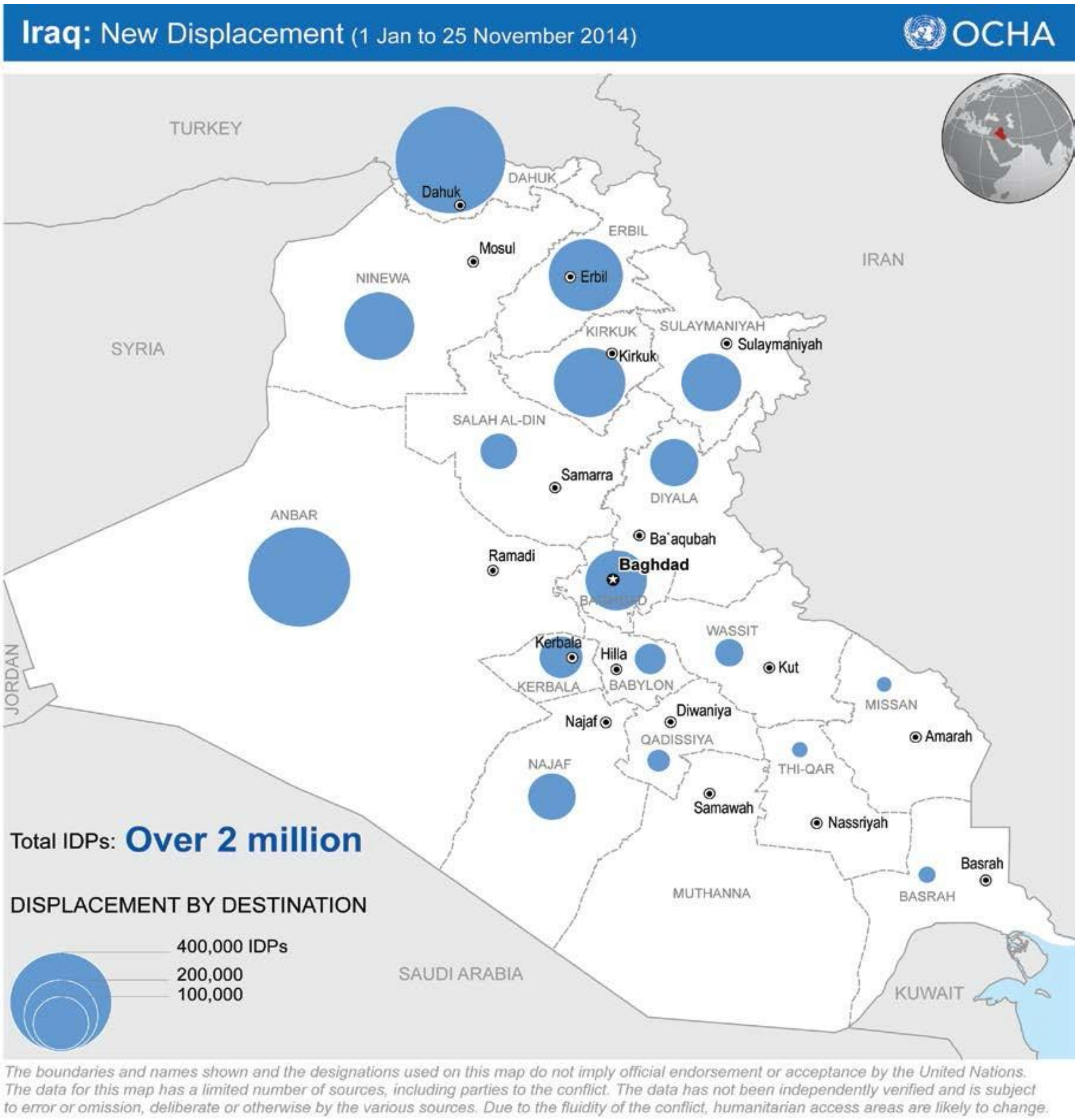

For further information, please contact:

David Swanson, OCHA Public Information Officer
Mobile Iraq: +964 (0) 750 377 0849
Email: swanson@un.org
Website: https://iraq.humanitarianresponse.info

Eliana Nabaa, Director, Public Information Office /Spokesperson
Mobile Iraq: + 964 (0) 7901 931 281
Email: nabaa@un.org

Ahmed Wahab, Head of Public Relations Department-KRSO
Office Telephone: +964 66 2559170
Email: contact@krso.net
Website: http://www.mop-krg.org

DRAFT